

غم ندیدن و نادیده گرفته شدن

نابینایان یک زندگی ساده می‌خواهند، یک زندگی که بتوانند در شهر تردد کنند، تحصیل کنند و شغل داشته باشند اما آن‌ها از مسئولانی سخن می‌گویند که نابینایان را نادیده می‌گیرند.

نابینایان یک زندگی ساده می‌خواهند؛ یک زندگی که بتوانند در شهر تردد کنند، تحصیل کنند و شغل داشته باشند اما آن‌ها از مسئولانی سخن می‌گویند که نابینایان را نادیده می‌گیرند.

خبرگزاری مهر، بهنام عبداللهی: هرسال ۲۳ مهر که می‌شود، دردها تازه می‌شوند. ۲۴ مهر که می‌شود، همه چیز از یاد می‌رود. این ماجرای روز عصای سفید است.

برنامه‌های خوبی از تلویزیون پخش می‌شود، بنرهای خوبی در سطح شهر نصب می‌کنند و برای یک روز که شده آن‌هایی که نمی‌بینند دیده می‌شوند، مهم می‌شوند و بعد فراموش.

آن‌ها دوست ندارند بجای نابینا، روشندل خطاب شوند، اما دوست دارند به اندازه یک آدم معمولی در این شهر زندگی کنند. و البته اگر منظورشان را از زندگی پیرسید، از یک شهر مناسب برای تردد، یک فضای مناسب برای تحصیل و یک موقعیت متوسط برای اشتغال سخن می‌گویند.

یک رفع تکلیف

مناسب سازی شهر هم در حد یک رفع تکلیف و به شیوه ای نمادین انجام می‌شود. این را مهدی رفعتی، مدیرعامل انجمن نابینایان بصیر می‌گوید. او که خود نیز نابیناست، دردهای نابینایان را خوب می‌فهمد.

بارها شاهد بوده ایم که همان کفپوش‌های حسی که قرار است ما را راهنمایی کنند، به دیوار یا یک مانع ختم می‌شوند.

او برای خبرنگار مهر توضیح می‌دهد که شهرداری از مناسب سازی شهر برای معلولان و نابینایان همان نصب کف‌پوش‌های حسی را بلد است؛ آن هم بارها شاهد بوده ایم که همان کفپوش‌های حسی که قرار است ما را راهنمایی کنند، به دیوار یا یک مانع ختم می‌شوند.

رفعتی می‌گوید: به مناسبت رویداد تبریز ۲۰۱۸، برخی از پیاده‌روهای شهر را بازسازی کردند، ما نیز درخواست کردیم که برای پیاده‌رو موسسه ما کف‌پوش حسی نصب کنند چراکه روزانه چندین تن از افراد نابینا به این محل رفت و آمد می‌کنند اما نکردند.

او می‌گوید برای طرح مشکلات نابینایان می‌خواستیم با شهردار صحبت کنیم؛ اما توفیق زیارت نداشته ایم، همانطور که با شهردار قبلی هم نتوانستیم صحبت کنیم.

مهدی رفعتی می‌گوید که شهرداری‌ها برای مناسب سازی شهر بودجه تعریف شده دارند؛ اما وقتی کار را به پیمانکاران غیرمتخصص می‌سپارند، آن‌ها هم به چشم یک رفع تکلیف به ماجرا نگاه می‌کنند.

هرکس هرکجا دوست دارد داریست نصب می‌کند!

اما انتقادهای موسسه نابینایان بصیر فقط پای شهرداری را نمی‌گیرد. آن‌ها از مردمی که در رفتارهایشان ۳ هزار و ۲۰۰ نابینای شهر را نادیده می‌گیرند ناراحتند؛ هرکس هرکجا دوست دارد داریست نصب می‌کند.

به گفته او بارها افراد نابینا با داریست‌ها برخورد کرده و آسیب‌های جدی و شدید جسمی

دیده‌اند؛ مثلا در ماه محرم، بنرها و داربست‌ها در جاهای غیراصولی نصب می‌شوند و من فکر می‌کنم خود امام حسین (ع) هم راضی نباشد داربست‌های عزاداری برای افراد معلولی مثل ما خسارت‌های جبران‌ناپذیری وارد کنند.

حداقل می‌توانند بر روی داربست‌های آهنی فوم نصب کنند تا موقع برخورد سر و صورت‌مان زخمی نشود. این حداقل خواسته جامعه نابینایان از مردم و مسئولان شهر است.

مسئله دیگر و مهم‌تر نابینایان شغل است. شغل در جامعه‌ای که برای آدم‌های سالم و عادی‌اش پیدا نمی‌شود، برای نابینایان تبدیل به چیزی شبیه رویا شده است.

مهدی رفعتی از قانونی سخن می‌گوید که طبق آن، دستگاه‌های دولتی موظف هستند از افراد نابینا در مجموعه‌شان استفاده کنند و میزان استخدام افراد نابینا باید ۳ درصد نسبت به آدم‌های سالم باشد اما نمی‌کنند.

او می‌گوید: مثلا در آموزش و پرورش اجازه نمی‌دهند یک فرد نابینا معلم شود درحالی که طبق قانون می‌تواند بشود یا کسر ۱۰ ساعت از زمان کاری افراد نابینا در طول هفته، وظیفه دستگاه‌های مختلف است که به درستی اجرا نمی‌کنند.

فقط به شغل‌های دولتی چشم ندوخته‌ایم

البته به گفته مدیرعامل موسسه نابینایان بصیر، این افراد فقط به شغل‌های دولتی چشم ندوخته‌اند؛ برای مثال در کشور چین کسی غیر از افراد نابینا حق ندارد کار ماساژ بدن را انجام دهد چون به دلیل حس قوی نابینایان، آن‌ها خیلی زود وارد آناتومی بدن می‌شوند و در این کار بهتر از افراد سالم عمل می‌کنند. آن‌ها انتظار دارند چنین شغل‌هایی در ایران نیز برایشان فراهم باشد.

جامعه نابینایان آذربایجان شرقی نیز از وضعیت کنونی هیچ رضایتی دارد. آن‌ها نیز معتقدند شهر برای افراد نابینا به هیچ وجه مناسب نیست و مسئولان آن‌ها را به حال خود رها کرده‌اند.

فرهاد عبدوی، مدیرعامل جامعه نابینایان آذربایجان شرقی در گفتگو با خبرنگار مهر می‌گوید: «سازمان شهرداری اخیر تبریز، برای مناسب‌سازی شهر هیچ اقدام مثبتی نداشته‌اند و حتی جلسات مناسب‌سازی شهر را هم حذف کرده‌اند».

مسئولانی که دوست دارند نابینایان، کر و لال هم باشند

او می‌گوید که حتی مسیر بهزیستی تا جامعه نابینایان آذربایجان شرقی مناسب‌سازی نشده است و عملاً برای درخواست‌هایمان در این حوزه جواب منفی می‌دهند.

به گفته عبدوی، برخی مسئولان دوست دارند نابینایان، کر و لال نیز باشند تا نتوانند مطالبه‌گری کنند. اگر نابینایی در دستگاه دولتی استخدام شده است، سربار و اضافی شمرده می‌شود.

برخی از مدیران اعتقادی به اشتغال نابینایان ندارند و به همین خاطر فرصت‌های شغلی را از آنان می‌گیرند که نمونه‌اش اپراتوری تلفن است که با مجهز کردن به سیستم‌های خودکار عملاً جایی برای نابینایان نمانده است. این‌ها را عبدوی با لحن انتقادی تند عنوان می‌کند.

قانونی به نام عصای سفید

برخی‌ها فکر می‌کنند عصای سفید تنها یک ابزار یا عنوان یک روز است. حتی بیش‌تر خود نابینایان هم نمی‌دانند که عصای سفید، قانون مصوب ۱۹۰۳ سازمان ملل است. قانونی که مطالبه‌گری‌های این قشر را به رسمیت می‌شناسد، اما اینکه تنها ۷۰۰ نفر از کل نابینایان در جامعه نابینایان استان و ۷۵۰ نفر در موسسه بصیر فعال هستند، نشان می‌دهد که همه آن‌ها

مطالبه‌گر و امیدوار نیستند.

محسن ارشدزاده، مدیرکل بهزیستی آذربایجان شرقی می‌گوید: «مهم‌ترین مطالبه جامعه نابینایان از مردم و مسئولین اجرای قانون عصای سفید مصوب ۱۹۰۳ سازمان ملل است که اگر به خوبی به آن عمل شود بسیاری از مشکلات نابینایان حل می‌شود».

او می‌گوید: «همچنین از دیگر مطالبات افراد نابینا، اجرای قانون جامع حمایت از معلولین است که مجلس شورای اسلامی این قانون را مجدداً اصلاح کرده که در این قانون مسائل، مشکلات و نیازهای جامعه معلولین مخصوصاً نابینایان پیش‌بینی شده است».

ندیدن کی بود مانند دیدن؟

مدیر کل بهزیستی آذربایجان شرقی اعلام می‌کند: «طبق آمار در استان آذربایجان شرقی حدود ۱۹ هزار نفر نابینا و کم‌بینا زندگی می‌کنند که ۱۱ هزار نفر از آن‌ها از بهزیستی استان خدمات مستمری دریافت می‌کنند و مابقی بر حسب نیاز و موردی از خدمات بهزیستی بهره‌مند می‌شوند».

۲۳ مهر فرصت خوبی است تا بجای به‌راه انداختن کمپین‌های مختلف در فضای مجازی و تبریک گفتن‌هایی که هیچ تاثیری ندارند، یک لحظه چشمانمان را ببندیم و به دنیایی فکر کنیم که هست اما دیده نمی‌شود.

شاید لازم باشد برای افزایش درک مسئولان، چشمانشان را ببندیم و راهی کوچه و خیابان‌شان کنیم. ندیدن کی بود مانند دیدن؟